

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шлани 504-060.
143-322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРІЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці і долар, фран-
ції, Голландії, Бельгії 20 фр.
фр., Чехословаччині 30 ч. к.
— в усіх прочих краях по
7-50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Припинення трьох українських часописів у Львові.

Як довідуємося, львівське городське старо-
ство припинило видавничі часописи, що їх ви-
давали наші націоналістичні: літературно-суспіль-
ний двотижневик „Дажбог“, якого нині редактором
був Богдан Кравців, тижневик „Рідний Грунт“ та
місячник для дітей „Юні Друзі“. Всі ці часописи
друкувалися в друкарні „Слово“ при вул. Чаць-
кого 6, де покищо знаходилися їх адміністрації та

редакції, а відповідальним редактором їх був ві-
домий уже на львівському ґрунті власник „У-
країнської Реклями“, п. Іван Шавель.
Притокою до припинення зазначених часописів
мало бути те, що І. Шавель виїхав зі Львова і
тим самим не міг з правного боку бути відпові-
дальним редактором.

Італія не погодиться на непевне становище у своїх колоніях.

ЗАЯВА БАР. АЛЬОЙЗІЯ.

ПАРИЖ, 20. 8. ПАТ. Амас повідомляє: Барон
Альойзі в декларації, яку зложив кореспонден-
там закордонної преси, заявив: Шеф італійсько-
го уряду Мусоліні виловив цілі італійського у-
ряду в справі Абіссинії в розмові з Іденом, коли
той був з візитою в Римі. Італійський уряд теж
був повідомлений, я особисто потвердив італій-
ські домагання напередодні конференції. Голов-
на мета Італії не якраз безпека. Італія у згоді з
Францією і В. Британією веде спільну політику
в Європі. Ми рішені вести її надалі й думаємо,
що паризька конференція ніяк тому не перешко-
джає. Італія мусить відігравати в Європі таку
саму вирішну роль як Франція і Велика Брита-
нія. Не побоюємось, щоб в Європі будуще за-
грожувало нашій безпеці, але не хочемо, щоб
виконувати нашої ролі в Європі могло перешко-
джати непевне положення в наших колоніях.
За останніх 50 років ми підписали з Абіссинією
різні договори. Абіссинія ніколи цих договорів
не дотримувала.

Після тієї заяви ставили бар. Альойзієві за-
пити. Відповідаючи на запити бар. Альойзі ска-
зав, що Італія зібрала в Еритреї і Сомалі 200.000
воїнів, коли Абіссинія виставила 450.000. Зброй-
ні операції в Африці в ніч не можуть вплину-
ти на політику Італії щодо Австрії. У тій справі
Італія є згідна з Францією і В. Британією та на-

міряє разом з тими державами збільшити зусил-
ля, щоб здійснити наддунайський договір.

АБІССИНЬСЬКА НЕБЕЗПЕКА.

ПАРИЖ, 20. 8. ПАТ. Амас повідомляє про
відповіді бар. Альойзі на запити представників
преси: Альойзі заявив, що Італія відкинула
французькі і британські проекти, бо, хоч і дава-
ли вони контролю над поштою і телеграфом та
прикордонною поліцією, але не давали ніяких
гарантій безпеки. Пропозиції завести технічних
дорадників до абіссинської адміністрації, поліції
й армії не нові. Зрештою такі спроби вже були,
висліді завжди були слабкі.

Тому, що журналісти сумнівалися про абі-
ссинську небезпеку для італійських колоній А-
льойзі заявив: Маю надію, що зможемо переко-
нати закордон про цю небезпеку. Зрештою у
справі своєї безпеки, кожний сам для себе є суд-
дею. Абіссинія зробила була краще, ніж не на-
падала італійців в Уаль-Уаль. Італія була там
уже від 5 років і коли Абіссинія думала, що іта-
лійці є там безправно, могла звернутись до Ради
Ліги Націй, як член Ліги.

ПРОТИ ПРОТЕКТОРАТУ.

ПАРИЖ, 20. 8. ПАТ. Амас повідомляє з Ад-
діс-Абеби: Абіссинська опінія, не зважаючи на
розвій подій, рішуче протиставиться протекто-
ратові Італії над краєм та має надію, що велико-
держави на таку розв'язку теж не погодяться.

Нова політична партія в Югославії.

БЕЛГОРОД, 20. 8. ПАТ. Агенція Аваля пові-
домляє: Створили виконавчий комітет, щоб осну-
вати нову партію. До комітету вибрали на про-
відників: Станковича, Стоядиновича, Коромеца
і Спато. Прці організаційного комітету зачина-
ються негайно. Програма нової партії така: за-
вести політичну свободу та продовжувати тепе-
рішню закордонну політику. Партія виспавалася
за монархію і за династію Караджурджевичів,
за єднанням народу та за локальною автоно-
мією. Створення тієї партії дожидає цілий край

віддавна та вістку про її появу прийняв із задово-
ленням. Можна добачуватись у тім догаду, що
уряд Стоядиновича йтиме шляхом правдивої де-
мократії.

Дожидають, що до нової політичної партії, що
її творять Станкович, Стоядинович, Коромець і
Спато приступлять інші політичні партії, а саме
відлам національної правниці, незалежні демо-
крати та хорватські зародки. Теж югославян-
ські радикали підтримають політику уряду Сто-
ядиновича.

Німецькі „кораблі самогубців“.

ЛОНДОН, 20. 8. ПАТ. „Дейлі Геральд“ по-
відомляє, що німецька адміралія шукає до-
бровольців до залоги флоту „кораблів самогуб-
ців“. Йде про новий тип кораблів, якого примі-
нення може спричинити повний переворот у мор-
ській війні. Кола німецької маринарки сподіють-
ся, що ті малі кораблики, незвичайно скорі, о-
зброєні в торпеди, доведуть до того, що великі
морські одиниці швидко. Переведені тайні про-
би мали дати найкращі висліді. Згадані корабли-
ки є коротші як 20 м., не мають ніяких шогол,
над водою стремить тільки невеличкий комин.
На обох боках є рури, якими викидають торпе-
ди. На кораблі змонтований мотор, сили тисяча

коней, що дозволяє розвинути скорість 40 вузлів.
Залога три або чотири моряки. Ті кораблики бу-
дуть дуже важкою ціллю для великих кораблів,
які вони можуть з близької віддалі торпедувати.
По стопорудуванні „кораблі самогубців“ легко
можуть сховатись тим більше, що майже не ви-
стають на рівень моря та є дуже поворотні.
Німецька адміралія признається, що ті кораб-
лики поцільні будь-яким стрільном, будуть від-
разу затоплені. Тому й назвали їх „кораблями
самогубців“. Однак німецька адміралія є певна,
що страти по ворожому боці будуть без порів-
няння більші.

Величезний успіх през. Рузвельта.

ВАШИНГТОН, 20. 8. ПАТ. Президент Руз-
вельт відносив нині знамениту перемогу: палата
репрезентів ухвалила більшістю 194 проти
168 „біл“ Двофрета, що вводить контроль над
вугляним промислом. Президент домігався при-

няти цей закон, хоч мав опозицію у власній де-
мократичній партії. Обіцяв заведення цього
закоу. Рузвельт міг у червні п. р. стримати від
страйку 450.000 вуглекопів. Чи сепат цей проєкт
ухвалить, іще не знати.

СІТКИ

до оголоші найдешевше
„ДРУТ“ Львів, Гордещька 47
Телефон 233-09. 145 3—6

ОКУЛІСТ

Д-р Л. Максимонько

повернувся і приймає
вул. Підвалля ч. 7., I-ий пов.

Добро нації

залежне від сповнювання громадянами
всіх національних обов'язків. — Таким обо-
в'язком кожного Українця є забезпечити
в дозволений законом 1/2 частині вартості
своїх будинків у

Товаристві взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР“,
у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

Неоправданий і незрозумілий виступ нашого жіноцтва.

Львів, 20. серпня 1935.

У наших руках машинопис, що має назву
„Жіноцтво і вибори“. Під цією назвою є ще о-
дин вимовний напис, а саме підкреслене слово
„Комунікат“. Хтож це комунікує? Отже під ко-
мунікатом написано таке: „За українське зорга-
нізоване жіноцтво: Олена Федяк-Шепарович, Ма-
рія Біляк, Анна Палій, Марія Мудрик“. У кому-
нікаті читаємо: „Подаємо до відома українсько-
му громадянству, що українське жіноцтво не ба-
чить можливості брати участь у найближчих ви-
борах до польських законодавчих тіл“. — Чому
— спитаєте? — Про це в комунікаті читаємо:
„На листі українських кандидатів, устійненій
проводом Українського Національно-Демокра-
тичного Об'єднання, яке є однією українською
партією, що бере участь у виборах, не находит-
ся ні одна жінка“. Якже до того дійшло, що ця
сама партія, яка в усіх дотеперішніх виборах
проводила до законодавчих установ аж дві жі-
ночі кандидатури, тепер нагло не провела ні од-
ної жінки в кандидати? — На це в комунікаті
теж маємо відповідь такого змісту: „Для пояс-
нення додаємо, що українське організоване жі-
ноцтво видвигало на однію місце, яке УНДО
давало жінкам, кандидатуру голови Союзу У-
країнок, п-ю Мілену Рудницьку. Однак урядо-
вий табор, з яким УНДО заключило виборчий
компроміс, відкинув видвигнену кандидатуру, а
УНДО прийняло це до відома і запропонувало,
щоб українське організоване жіноцтво постави-
ло іншу кандидатуру, на яку погодилисьби уря-
дові чинники. Таке ставлення справи було нижче
гідності українського організованого жіноцтва
і воно ніякої іншої кандидатури не видвигнуло,
вважаючи, що є недопустиме, щоби посторонні
чинники рішали про те, хто має репрезентувати
українське жіноцтво“.

З наведеного комунікату довідуємося про
дві основні речі, а саме: 1) що УНДО рішило
провести жіночу кандидатуру до союму і 2) що
Союз Українок, чи точніше його управа, стану-
ла на становищі, що кандидаткою УНДО на по-
солку має бути або теперішня голова Союзу У-
країнок п-і Мілена Рудницька, або ніхто інший
зпоміж жінок.

Провід Українського Національно-Демокра-
тичного Об'єднання, як довідуємося, дійсно ви-

П р и с и л а й т е п е р е д п л а т у !

Довкруги гледчика

знає вона все „GARTENLAUBE“,
вона приносить все нові обі-
ди, пікантні закуски і зна-
мениті печива на святочні
приняття. Крім цього вона
подає на своїх практичних
сторінках поради для го-
сподарства і городу, мо-
ду для власного кравец-
тва і різноманітні спо-
нуки до плетіння гач-
ком, дротом, тощо.
Ви дістанете — „DIE
GARTENLAUBE“ у
кожній книгарні.

сунув кандидатуру б. посолки Мілени Рудницької при теперішніх виборах до союму, але не тому, що вона є головою Союзу Українок, але тому, що вона є громадянською діячкою, що була членом Центрального Комітету УНДО і тому, що вважав її відповідною кандидаткою на посольське становище. Крім того висунув її кандидатуру ще й тому, що вона на Народньому Комітеті 6. липня цілковито підтримала теперішню політику партійного проводу і голосувала за участь у виборах.

Але УНДО зробило виборчий компроміс. А в суті кожного і всякого компромісу між двома чинниками чи контрагентами від віків і по нинішній день лежить те, що коли одна сторона висунує якісь побажання чи постулати і якщо друга сторона на них іде, то тимчасово має право на аналогічні побажання та постулати й друга сторона до першої. Без обоюдових уступок ніякий компроміс неможливий. У нас деякі чинники бажалиб розуміти справу так, що при компромісі українці мають диктувати, а друга сторона має цей диктат виконувати. Так само розуміє компроміс багато діячів і по польській стороні з тією лише різницею, що тут поляки мають диктувати, а українці все сліпо виконувати. А це, очевидно, не має нічого спільного з істотою компромісу.

При виборчому компромісі в нашому випадку польська сторона пішла на 15 українських мандатів, погодилася на наших, виключно нами висунених кандидатів, але на самому початку поставила застереження щодо деякого з висунених кандидатів, яких УНДО обороняло: колиж ця оборона була безглядна, тоді УНДО замінило їх іншими громадянами. Зовсім окремий характер мала боротьба за кандидатуру п-ї Мілени Рудницької. Проти цієї кандидатури були з польського боку відразу заміти, але їх вдалося ослабити й переконати, що ця кандидатура потрібна. Справу з уваги на те залишено відкритою. Захоплений проводу УНДО щодо цієї кандидатури тривав більше трьох тижнів. Для п-ї Рудницької була зарезервована сокальська виборча округа, яка з цієї причини до останніх днів перед передвиборчими зборами була необсаджена ніким іншим. Про все те була докладно поінформована п-ї Мілена Рудницька, голова Союзу Українок. І на диво ці заходи й „торги“ за її кандидатуру не були ніким зпоміж „зорганізованого жіноцтва“ скваліфіковані як щось, що є „нижче гідності українського зорганізованого жіноцтва“. Те саме зорганізоване жіноцтво вислало окрему делегацію до Підлютого, до Митрополита Андрія, щоб він окремим листом, адресованим до міністра внутрішніх справ п. М. Косіаковського, підтримав кандидатуру п-ї Мілени Рудницької. Про це провід УНДО знав і не мав нічого проти таких заходів. Отже „зорганізоване жіноцтво“ здавало собі хіба справу з труднощів, із якими позначена була ця кандидатура, коли йшло аж на такі заходи. І крім того не вважало теж тих заходів за щось, що є „нижче гідності зорганізованого жіноцтва“.

Не зважаючи на те, Союз Українок, точніше його управа, прийняла постанову, що до союму може кандидувати тільки п-ї Мілена Рудницька і ніхто інший з жінок. Для УНДО така постанова була незрозумілою несподіванкою. Бож хіба можна і треба засаду ставити

якщо від особи, якаб вона не була. Краше було висунути іншу жіночу кандидатуру, коли по довгих зусиллях кандидатура п-ї Мілени Рудницької стала нереальною, ніж вважати та ідентифікувати все зорганізоване жіноцтво та його постулати виключно з однією особою. Хіба на Галицькій Землі є ще доволі жінок і поза головою Союзу Українок, які зумілиб гідно репрезентувати українське жіноцтво? Отже жінки могли мати свою кандидатуру, але самі цього не хотіли. При цьому слід підкреслити, що неправдою є те, що подане в комунікаті, а саме: вимога УНДО, „щоб укр. зорг. жіноцтво поставило іншу кандидатуру, на яку погодилисьби урядові чинники“. УНДО спершу рахувалося з тим, що може прийде замість п-ї Мілени Рудницької поставити іншу кандидатуру, але коли йому стала відома постанова проводу Союзу Українок про те, що або п. Мілена Рудницька, або ніхто, тоді взагалі до нікого за іншою кандидаткою не зверталось і ніяких „вимог“ до неї не ставило.

Таким чином „зорганізоване жіноцтво“ проголошує виборчу абстиненцію не тому, що засадничо є проти участі у виборах і не тому, що УНДО не хотіло висунути жіночої кандидатури, але виключно тому, що жіночою кандидаткою з УНДО не є п-ї Мілена Рудницька. Отже справа однієї особи рішила тут про все і перекреслила ширший національний інтерес, перекреслила громадянські вимоги, політичну українську рачію і партійну дисципліну самої кандидатури і першої із підписаних під комунікатом.

Бо треба пам'ятати, що п-ї Мілена Рудницька і п-ї Олена Шепітович є членами Центрального Комітету УНДО, а як таких їх вряже постанова Народнього Комітету і постанови

Центрального Комітету УНДО в справі виборів і в справі виборчого компромісу. Проголошуючи й апробуючи виборчу абстиненцію, вони тим самим попали в гострий конфлікт із постановами УНДО. Таким чином вони мабуть свої перекреслили свої організаційні та громадсько-політичні зв'язки з УНДО. Бо інакше це розуміти годі!

Ясно, що якщо п-ї Мілена Рудницька була нині кандидаткою, тоді все було б у повному порядку, бо не тільки не було б комунікату про виборчу абстиненцію зорганізованого жіноцтва, але навпаки — був би заклик до всього жіноцтва взяти масову участь у виборах. Так то виглядає ціла справа засадничого становища „зорганізованого жіноцтва“ до виборів.

А тепер звернемо увагу на ще одну „дрбничку“. Під комунікатом про виборчу абстиненцію є між іншим підпис п-ї Марії Білки, якої муж кандидує на посла. Якже це розуміти? Виходить, що наше зорганізоване жіноцтво хоче — не знаємо — чи ділити чи просто осмішувати навіть поодинокі родини такими засобами, як противиборчий поклик чи виборча абстиненція. Думаємо, що таких „аномалій“ в нашому житті хіба не повинно бути. Так само не віримо в те, щоб загаль українського патріотичного жіноцтва міг погодитися з тим, щоб в нинішніх важких часах здержатися від участі у виборах тільки тому, що до союму не кандидує п-ї Мілена Рудницька. Ми певні, що наші національно здисципліновані жінки поступлять у цій важкій справі так, як поступили делегати Союзу Українок на передвиборчих зборах у Перемишлі, де віддали всі свої голоси на українського кандидата, керуючись при цьому найвищим національним імперативом, бо імперативом української національної рачію.

Культурно-освітній рух на Волині під російською владою.

(Згадка на часі).

Кожному освіченому українцеві відомо, яких зусиль уживав російський уряд, щоб не лише знищити всі рештки української культури, але й убити саму національну свідомість українського народу, що була проголошена сепаратизмом і кваліфіковалася, як протидержавність. А проте помилку роблять ті українці, що так собі, з легкодушності чи з незнання справи, кидають фальшиві думки, буцімто за російських часів ніякого українського національного руху на Волині не було. Досить заглянути до біографії Лесі Українки чи Дмитра Марковича, щоб переконатися, що справа стояла інакше. Навіть у родині осіб, які займали високе урядове становище, панував український національний дух, дітям прищеплювалася національна свідомість і виховувалися майбутні українські діячі й діячки в різних ділянках життя.

Самий „козацький рух“ ослабленого на Волині архимандрита Віталія з його заходами до упорядкування козацьких могил під Берестечком та прославлення їх був викликаний власне отою національною свідомістю мас та інтелігенції, що помітно зростала, як в оранжерії, у стінах приватних українських домів: це був останній спазматичний крок „общеросол“, щоб до найсвятішого українського національного почуття прибити „общерусскую“ печатку племенної спільноти і спільної небезпеки від сусідів. Берестечкові уроцистости, на думку Віталія, повинні були не загострювати взаємовідносин між українцями й росіянами, а злагоджувати їх, притупляючи в той-же час „сепаратистичне“ вістря непримирних провідників українського незалежницького руху.

Природний зріст національної свідомості, а — що найменше — відчуження національної окремішності штовхали діяльніші одиниці до практичної роботи. І ця робота йшла — в різному вигляді та в різних розмірах: від зберігання національної ноші, пісень і звичаїв до хорів, вистав і т. д. У такому глухому закутку, як Горохів, з'явилося навіть українське спортивне товариство, що зрештою закінчило своє існування трагічно — головний його керівник попав на заслання.

Революцією 1905 року закінчилась перша доба національно-відродженського руху на Волині, доба, такби мовити, підготовчої хатньої практики. Настав другий період — організованого виступу назовні. Виступу сміливого й різного, бо широкого, як широке українське життя. Ось документ:

У наших руках є видрукований в Житомирі, в тодішньому губерніяльному місті, статут „Про-

світи“. Повна назва: „Статут Українського Товариства „Просвіта“ в Житомирі“. Цілий статут зложений у двох мовах — російській та українській (по російськи назва звучить: „Уставъ Украинскаго Общества „Просвіта“ въ Житомирѣ“).

Волинське Губернське Присутствие дало дозвіл на заснування „Просвіти“ в Житомирі 26. лютого (старого стилю) 1907 р., втягнувши його до реєстру товариств 6. березня (ст. ст.) 1907 р. і підписав його вик. обов. волинського губернатора віцегубернатор Ренойто-Дубляго.

Може хто подумав, що обсяг діяльності „Просвіти“ в Житомирі був дуже обмежений. Про це поле діяльності ось що каже статут (цитуюмо дослівно):

Мета товариства

1) Товариство має на меті допомогати розвитку української культури і першим чином просвіті українського народу його рідною мовою, у Житомирі і в Волинській губернії.

2) А для того Товариство має: а) видавати книжки, журнали, часописи і т. п. українською мовою, б) заводити свої бібліотеки, читальні, книгарні і т. п., в) спонсирувати публічні лекції і відкрити, загально-просвітні курси, спектаклі, літературно-музичні вечори, концерти, екскурсії і т. п., г) заводити стипендії, школи, захисти ті приютити для дітей і дорослих і т. інш. просвітні й добродійні заклади, д) оповіщати конкурси і премії за найкращі твори письменства та умілости.

Напевне не один українець Волині, прочитавши ці дві точки затвердженого російським волинським губернатором статуту „Просвіти“ в Житомирі, широко розчинив нині очі. Так, такий статут удалося зареєструвати українцям Волині в 1907 р. І такого широкого статуту „Просвіти“ Волині вже більше не мали.

Щоб зареєструвати такий статут, треба було українській інтелігенції Волині мати й належне національне підготування, про що ми казали вище, і відповідну, поважну питому вагу в суспільному житті Волині.

Затвердження російською владою статуту „Просвіти“ в Житомирі започаткувало просвітницький рух на цій Волині, який тривав чверть століття (останні „Просвіти“ зачинені в 1932 р.).

Чверть століття! Ці 25 років дали Волині величезні кадри свідомих і діяльних українських громадян по містах і головне — по селах, які виховали в національному дусі — тисячі, тисячі. Ось звідки та національна свідомість українських мас Волині, що не раз дає і своїх і чужих.

Житомирська „Просвіта“, її лоні по повітряних містах та вулицях по селах зробили своє велике діло, хоча й робили помилки. Вони, як уми-

Фабрика хемічних виробів О. Левицька і С-ка

У ЛЬВОВІ, вул. КОРДЕЦЬКОГО ч. 51.
Телефон 60-04. ПКО 503-881

поручає власні виробни найкращої якості
Пасту до взуття „Елегант“ терпентин.
Пасту до взуття „Елегант“ воскову
Пасту до підлоги „Французька маса“
Віск комбінований до підлоги
Васеліну до шкіри

Синку до білля

понадкову і коронову

Шари до чобіт. — Віск шевський. — Смаку шевську.

шкільні вакації повинні принести нашим заточенцям — веселу новину, що ось їхні діти матимуть своє рідне товариство — у вакаційній оселі „заточенців“.

Щоб ухититися справу в реальні рамки — дозволю собі вказати місце такої оселі та подати плян розв'язки тієї справи.

Як влучно зауважує автор статті „Заточенці“ — на таку оселю не надаються місця положені даліше на схід, а це з причини довгої та важкої дороги; мусить це бути місцевість близько Львова, а такою є лише Гребенів, куди курсує літом кілька пар поїздів денно, є організовані прогулькові поїзди, в літньому сезоні спеціальні „поспішні“ поїзди, а сам Гребенів є не лише тим привабливим, що лежить серед лісів, у прекрасній долині Опору, але має ще мізеральні джерела (соліanka водо-бромово) і через те має перед собою гарту будучність.

Не без значіння є теж факт, що в Гребеніві є в місці почта — телеграф, телефон, залізниця, прегарна в бойківському стилі церква, де заточенці матимуть щоденно свою Службу Божу, а в неділі і свята почують навіть гарний хорівий спів підчас Богослуження. В Гребеніві є багато українських пансіонів, є читальний дім з великою сценою на театр, вистави, одним словом процвітає там українське культурне життя.

Іде тепер про те, як улаштувати у Гребеніві вакаційну оселю для заточенців, а радше, як придбати її. Бо ще нема тієї організації, яка займалась би таким пляном, нема ще грошей на ту ціль.

Справу цю міг би „за одним махом“ розв'язати хтось такий, хто має з'являти грошей, а не потребує всіх для себе. А є в нас такі люди, є самітні багатії, що не знають куди кидати свої капітали, отже купують реальності, золоті долари,

для нас значіння те казино. А то — воно було догідним місцем всіх наших нарад і засідань. Там відбувалися сходи, уформлювання гадки, переводилися наради, вирішувалися всі улади. Всі урочисті національні свята, як Шашкевича, Шевченка, Франка, „Просвіти“, знесення панщини, всі державні улади, як у дні царських уродин, іменин, у пам'ять архикнязя Франца Фердинанда, всі локальні маніфестації з нагоди воєнних успіхів під Горлицями, з нагоди відбиття Львова, Перемишля, Берестя, далі також всякі інші улади чисто таборового характеру, як привітання високих достойників або духові і культурні обходи для підему духа виселенців, порядок урочистих богослужень з відповідними процесійними походами при таких нагодах, як свята Йордану й Евхаристії, урочистості з нагоди посвячення школи, пропам'ятного таборового каменя, кожного отворення чи замкнення шкільного року, в день іменин Митрополита, в дні вимаршу з табору добровольців до Українських Січових Стрілців, декорування хрестами заслуги і воєнними відзнаками, всі відчити і їх теми, всі конечні інтервенції в управі в інтересі табору, зміст всіляких гратуляційних і кондоленційних телеграм, словом — всі збірні справи, що торкалися табору, з правилами зговорювано і вирішувало в тому казні, котрого кімнати все для нас стояли отверті. Почин до всяких уладів, богослужень, походів, відчитів, концертів, що в початках через брак відповідної сали лиш у малих розмірах давалися зробити, не виходив з якогось зорганізованого осередку; такого тоді не було.

(Далі буде.)

щоб пізніше, по їх смерті, те все добро перейшло в такі руки, які не працювали на цей грін, прогайнували легко добутий майно... А скільки то добра могли би ці багатії зробити, якщо би вони за життя арозуміли справу, та сказали собі: для мене вистарчить стільки, а решту даю на ідейну ціль, на підмогу українській справі!

Але годі! На таке щастя нема що рахувати. В мене є інший проєкт. Замість винаймати помешкання, платити за те великі суми, те господарювати на чужому, де не завжди людина може бути собою, найкраще булоб купити яку гарну реальність у Гребеніві на сплату і платити із зібраних жертв щороку ті сплати, так, що за кілька літ булаб сплачена своя — оселя.

Питання: хто дасть нині реальність на сплату? Нині вважно відля можна в Гребеніві купити,

ти, але кожний хоче, як то кажуть: гроші на сніг! І на те питання я дам відповідь, що коли знайдеться в нас меценат-добродій, який би уфудував для тієї цілі — оселю, то я розуміючи вагу справи, та бажаючи допомогти цій справі, — готов посвятити за цю ціль свою реальність у Гребеніві в той спосіб, що після означення цілі купна (факівцями) — я розложу організаторам сплату ціли — на кілька літ, так, що „арендатори“ по сплаченню сплат, стануть згодом власниками реальності, яка надається під кожним оглядом на оселю. Тому, що ближчі дані щодо тієї трансакції входять в обсяг торговельних інтересів, — я не хочу ближче нічого говорити, зазначую лише свою добру волю допомогти по аморі важній справі і подаю Редакції „Діла“ свою адресу.

Гр. Марусин.

Передвиборче віче в Гаях к. Львова.

Дня 19-го серпня п. р. відбулося передвиборче віче в Гаях к. Львова. На це віче явилися численно громадяни із сіл Чижикова, Дмитрович, Глухович і Гаїв львівського повіту, так, що сая читальні не могли помістити всіх учасників і треба було відчинити вікна, щоб уможливити вислухання реферату тим, котрі не вмістились. На віче приїхав бувший посол *Зенон Пеленський* у заступстві кандидата на львівську округу ред. *Василя Мудрого*, який у цей день був перешкоджений. Наряду відчинив *о. Ізидор Сохоцький*, парох у Гаях і покликав на провідника зборів п. *Павла Давка* з Чижикова.

Реферат про значіння українського соймово-

го представництва та про доцільність і коженість участі у виборах виголосив бувший посол *Зенон Пеленський*.

По рефераті виявилася дискусія, на яку промовець давав вичерпуючі висношення. На закінчення зібрані громадяни ухвалили резолюцію такого змісту:

„Зібрані на вічу громадяни Чижикова, Дмитрович, Глухович і Гаїв визнають усіх свідомих українців солідарно взяти участь у голосуванні дня 8. вересня п. р.“

Віче закінчено відспіванням національного гімну.

ПІД УВАГУ!

За крипту для мерців при церкві св. Юра.

В повільні проєкти та концепції, які мало не щоденно впливають на сторінках наших часописів, з яких метою є вказати на можливість творення нових верстатів праці та оживлення, поширення й піднесення старих і шукання нових джерел приходу, кидаю і я свою скромну думку, що при наших важких сьогоднішніх умовах надалася б без більшого труду й кошту зреалізувати.

Мав я припадковно в руках запрошення оо. Реформатів (Янівська 66) на посвячення крипти для мерців, яке відбулося в мин. неділю в год. 5 пополудні. Ніби посвячення — а на ділі інавгурація добре подуманого, реального, рентовного промислового підприємства.

Крипта до виставлювання тіла мерців до часу похоронів на наш великий Львів — небагато. Мають їх оо. Бернадини і черпають з цього джерела поважні приходи (оплата 100 і 80 зол.). Зрозуміли це також львівські Вірмени, хоч дали випередитись їм, не зважаючи на недостачу й невідповідність місця, зробили теж крипту (з оплатою 50 і 30 зол.). Має ще перероблений зі старини передпохоронний дім магістрат при вул. Кохановського; тепер мають таку крипту, вже й оо. Реформати.

А де ми? Все літаємо під облаки, суємо пляни імпрез, у яких малиб брати участь міліони населення, а легке до переведення діло — мертве й нікому не приїде в гадку взятись з нього.

Маю саме на думці уладження такої крипти для мерців.

Спроба при Волоській церкві не повелася, церкви: Преображенська, Петра й Павла, Николая, кожна з інших оглядів, не надаються. Лишається одинока відповідна і пригожа церква св. Юра. Подвіря від головної брами ліворуч, що має повню закамарків, комірок, магазинів, стайний, — булоб досконалим місцем на уладження крипти. Вклад тут мінімальний. З розмови з людьми (живими!) знаю, що гроші не гайно на таку ціль знайшлися б. А цей принос лоб поважні приходи, які можнаб обернути на віднову знищеного храму св. Юра.

Я найбільше переконаний, що як мій проєкт взялиб відповідні чинники під розвагу й перевели його в діло, то за кілька років наша архикафедральна церква виглядала б інакше...

Ст. Ча—ський.

Присилайте передплату!

Українці на всесвітньому технічному конгресі в Брюсселі.

Як повідомляє з Брюсселі Офіор, на влаштованому з нагоди Всесвітньої Вистави Технічному Конгресі, на який зіхалися представники 49 націй, була заступлена й Україна. Інж. технол. Ю. Яковлів був обраний секретарем овочевої секції і як такий займав місце в президії конгресу. На конгрес мали прибути також заступники Совітської України, але в останньому момен-

ті виявилось, що їх замінили московські делегати. Українцям дозволили лише прислати реферати, які прочитано на конгресі. Реферат у справі цукроварства на Україні проф. київського Інституту Кухаренка викликав однудушне призначення фаховців і буде надрукований у виданнях конгресу.

Релігійне життя совітського села.

Надволянський кореспондент „Гудка“ описує в числі з 16 п. м. життя двох більших надволянських осель Костичі і Батраки. Подаваючою більшістю мешканців є там залізничники, значить пролетарі. Та між ними робітниками й місцевими колхозниками є повна згода щодо

релігійних справ. В Костичах відремонтували і власних фондів церкву, де регулярно правлять Служби Божі, залізничники співають у церковнім хорі. Та в селі нема клубу, а в домішні читальні нема ні одної книжки. Піп тішиться великим авторитетом. (РО.)

Другий інтернаціонал.

В Брюсселі розпочалася конференція II. інтернаціоналу під проводом де Брукера. Прибули представники Англії, Франції, Італії, Німеччини,

Росії й ін. На першому засіданні обговорювали безпеку Італійсько-абіссинської війни.

Великі маневри чехословацької армії.

ПРАГА, 20. 8. ПАТ. Нині в західній частині Юрпат на пограниччі Моравії і Словаччини зачалися великі маневри чехословацької армії. Ті

маневри, що відбуваються на фронті широкім 80 км. при співучасті 60 тисяч воїнів є найбільшими досі маневрами чехословацької армії.

Нині в середу в Театрі Ріжнородностей

превесела комедія Джонсона
неустанний сміх і забава — концертна гра знаменитого акторського ансамблю.

Ціни найнижчі! — Найдешевша розбірка в літній сезоні.

Як відбувається голосування.

Вказівки генерального виборчого комісара.

ВАРШАВА, 20. 8. ПАТ. Генеральний виборчий комісар видав подрібні вказівки для обводних виборчих комісій у справі підготовки до голосування і самого голосування.

ЗАСЛОНА ДЛЯ ВИБОРЦІВ.

В домішці обводної виборчої комісії повинна бути заслона, яка забезпечувала б таємність голосування. За заслоною має бути приготований олівець увесь час голосування. Від початку голосування аж до устійнення висліді мусять бути у виборчій домішці без перерви присутні або його заступники і щонайменше двоє членів комісії або їх заступників.

МУЖІ ДОВІРЯ.

Під час голосування та устійнювання його висліді у виборчій домішці можуть бути мужі довіря, яких зголосить кожний кандидат на посаду одному на обвід. Муж довіря має право бути у виборчій домішці при голосуванні та устійненні вислідів голосування. Муж довіря може оглядати картки до голосування і закрестіювати їх: може бути при опакуванні й опечатанні виборчих актів, які висилають до окружної виборчої комісії. Вкінці має право зголошувати заваги до протоколу або пересилати їх на письмі окружній виборчій комісії.

ВИБОРЧА УРНА Й ГОЛОСУВАННЯ.

Перед голосуванням комісія перевіряє, чи урна порожня, опісля замикає урну. Від цієї хвилини аж до закінчення голосування урни не можна відчиняти.

Кожний виборець голосує особисто і може віддати голос тільки в одній обводі себто в тій, в якій помістили його у виборчих списках. Виняток є для членів обводної комісії і сторожі, які можуть голосувати в обводах, при яких урядують. Ті особи слід втягнути до списку виборців перед голосуванням дня 8. вересня н. р.

ВИБОРЦІ КАЛІКИ.

Виборці каліки можуть мати до помічі при голосуванні довірену особу. Виборець каліка (сліпий, спараліжований і т. п.) мусить прийти особисто. Однак при віддачі голосу може його виручити довірена особа.

НЕГРАМОТНІ ВИБОРЦІ.

Ця постанова не торкається неграмотних виборців, для яких виборча ординація не знає ніякої допомоги. Тому що в цій виборчій окрузі будуть оголошені афішами з поданням черги ймен і прізвища кандидатів на посади неграмотний виборець зможе довідатися від письменних виборців, що оголошено афішами. Таким чином неграмотний виборець довідається, хто кандидат і в якій черзі поміщені кандидати на виборчій картці і зможе без клопоту поставити риску побіч прізвища відповідного кандидата. Якщо неграмотний виборець голосує на двох перших кандидатів може віддати невиконану картку, бо на основі статті 68 уст. 3 виборчої ординації не виконані картки до голосування є важні. Закон каже здогадуватися, що виборець віддав голос на двох перших кандидатів.

ЯК ВІДБУВАЄТЬСЯ ГОЛОСУВАННЯ.

Виборець подає своє ймен, прізвище й адресу. Той, хто веде протокол перевіряє, чи виборець записаний до списку виборців. Після того присутник дає виборцеві картку до голосування й урядову коперту. Виборець бере картку до голосування і коперту та йде за заслону, де виповнює картку і викладає її до коперти. З незаклеєною копертою підходить до стола і передає її присутникові обводної комісії, який у присутності виборця кидає коперту до урни. Одночасно два члени комісії записують у списку виборців побіч прізвища виборця, що він віддав свій голос.

Предсідник і члени виборчої комісії можуть зажадати від виборця документу тотожності. Виборець, який не має документу, що його комісія признала достаточним, може покликатися на двох достовірних осіб, відомих комісії. Рі-

„ЧОЛОВІК 300.000“

Ціни найнижчі! — Найдешевша розбірка в літній сезоні.

шення комісії у справі чи документ є достаточний западає більшістю голосів. Документом, який стверджує тотожність особи, є не тільки документ тотожності (довід особисті), але також книжечка військова, карта на зброю, книжечка суспільної забезпечальності і т. п.

Голосування не вільно переривати. Обводова виборча комісія може відложити голосування тільки на випадок пожежі, повені, довгого заворушення, яке годі опанувати і т. п. і не довше ніж до чергового дня. Таке рішення предсідник

оголошує до прилюдного відома прийнятим звичаєм у дотичній місцевості. На випадок відложення голосування комісія опечатує урну і виборчі акти та передає їх на переховання предсідникові під особистою відповідальністю.

Перед продовженням голосування комісія перевіряє, чи печатки ненарушені. Предсідник дає про лад під час голосування і про запевнення його таємності. Може усунути з домішки кожного, хто не повинується його зарядженням не відбираючи йому голосу.

В дні голосування не вільно: а) виголошувати промов, дозвлати летючок або в інший спосіб агітувати в середині домішки або 100 м. від домішки; б) входити до домішки особам, які не беруть участі в голосуванні чи виборчій акті.

В год. 21 (9) вечором предсідник замикає виборчу домішку і тоді можуть голосувати тільки ті виборці, які прийшли до домішки перел 9-юю годиною.

По закінченні голосування обводова виборча комісія устійнює висліді голосування.

Перед розправою за вбивство Перацького.

Варшавська преса повідомляє, що йдуть у прискореному темпі праці над алаженням акту обвинувачення проти осіб, що взяли участь у приготуванні та вбивстві м-ра Брон. Перацького. Матеріал у цій справі, що його зібрала слідча

влада, складається з 25 томів актів, або около 10.000 сторінок.

Розправа найправдоподібніше відбудеться в осени. На дві обвинувачених засаде 10 осіб, членів ОУН. Між обвинуваченими є теж і жінки.

Представники всіх віроісповідань в сенаті.

У варшавських політичних колах зачувати, що на 32 сенаторів-номінатів, яких покличе президент держави, будуть іменовані теж вищі особистості апоміж духовенства всіх віроісповідань, наукового та політичного світа. Передбачують на це становити кардиналів Гльонд'я й Каковського.

митрополита Шептицького або станиславського єпископа Хомишина та р-біна проф. д-ра Мойсея Шора. Науковий світ заступатиме президент Академії Мистецтв у Кракові проф. Костанецький та президент варшавського Наукового Т-ва.

До вірлиного лету.

Велике сокільське свято в Бібріці.

Неділя 18. серпня ц. р. з'являється на довго в пам'яті всіх учасників і видців, які прийшли численно на повітове сокільське свято в Бібріці, що пройшло з повним моральним і матеріальним успіхом.

Вже в суботу вечором приїхала до Бібрки зі Львова невеличка, але гарно адисциплінована чета соколів і посестер, членів С.-Б., під проводом члена старшини йнж. Я. Благітки. В неділю вранці надійшла чета соколів з Підберезець і Гаїв, пов. Львів та соколи з тих поближких і дальших сіл бобрецького повіту, де тільки існує сокільська організація.

На власній площі бобрецького „Сокола“ кипіло вже від ранку в неділю гамірливе життя. Бобрецькі соколи і посестри робили останні приготування до свята і витали могутнім сокільським поадором „гаразд“ побратимів і посестер з Підберезець, Гаїв, Вільховець, Глібович. Ланів к. Бібрки, які струнками рладами і з усмішкою на лиці входили на площу. Коло год. 10-тої передпол. половину двоморгової площі вкривли осмалені від сонця й вітру побратими в рухавкових одностроях (з Бібрки й зі Львова) та в гарно вишиваних сорочках (Гаї к. Львова, Ланів і т. д.); другу половину площі завітчали прегарними народними строями посестри, яких вишивки аж хапали за очі. Проба вправ тягнулася до полудня.

По короткій відпочинку на обід точно в год. 2-й пополудні почалося сокільське свято. На звук трубки сурмача виийшли з сусіднього майдану чирками (понад 300) соколи і посестри під проводом начальника *Андрія Козакевича* і під звуки сокільського маршу перейшли попри естраду, на якій станула рядом старшина „Сокола“ з Бібрки і представники „С.-Б“ зі Львова. До уставлених кольонами на площі побратимів і посестер промовив коротко і бадьоро голова бобрецького „Сокола“ адв. д-р *Іван Бенгльовський*, відкриваючи це свято. З черги склав привіт Бобрецькій Землі від Головної Старшини „С.-Б“ у Львові йнж. *Я. Благітка*, закінчуючи всіх до праці над собою. У відповідь з грудей побратимів і посестер залунав тричі сокільський поадор „гаразд“, оркестра відіграла сокільський гимн і соколи зійшли з площі.

Після цього пішли вправи, точка за точкою, справно без опанень. Ритмічна вправа до слів: „Боже Великий Єдиний“, яку виконали прегарно посестри з Бібрки під проводом Маріяни Козомбас, заслужено збирала гримкі оплески. Потім побратими з Гаїв, Глібович і Вільховець виконали алевтові вправи вільноруч. дальше дівча-

та з Ланів — легкі вправи вільноруч, з тергів посестри з Бібрки гагліки і т. д.

Однак з усіх точок найкраще випали вправи 70 побратимів (Сокіл — Бібрка) списками (укладу — А. Козакевича). Побратими станули до вправ двома кольонами. Перша група — старі члени і руховики та батьки родин, друга група — молоді, активні члени. Навіть не берусь описувати цих вправ, бо боюся, що фраза „прегарні“ не віддасть ні глибини вражень ні краси ні зручності руховиків, в яких кожний м'яз мусів напружитися, щоб рівно обертати списом. Міркую захоплення численної публіки були гураганові оплески. Слід побажати, щоби Старшина Сокола-Батька видала ці вправи яконайскоріше друком.

Атракцією усього свята був теж виступ наших найменших з дитячого садку. Вже сама поява маленьких хлопчиків у козацьких одягах з дерев'яними шаблями, які, взявши за руку дівчаток-однолітків, виийшли на площу під проводом своєї учительки п. Нусі Хомяк, викликала бурю оплесків. Їхні забави в „козуню“, „мурочку“, „жабку“ і вкінці присяга найменших козаків, з яких деякі левки могли вдеркати шаблі, — викликали не тільки немовляючі оплески, але теж слюзи радості в очах матерей і присутніх.

Вправи побратимів з Бібрки й зі Львова на дручку і на поручках та масові вежі на високій арабині доповнювали різноманітну програму, яка закінчилась перед семою годиною вечора, саме перед великим дощем з громовицею.

Вечором відбулись вечеринки, на яких весело забавлялись аж до ранку гості зі Львова і з повіту разом з бобрецькими побратимами й посестрами.

Розміри катастрофи в Берліні.

БЕРЛІН, 20. 8. ПАТ. Від год. 3-ої вечірні відділ півонів і коло 200 робітників усувають завалища та зводять лад на теренах вистави, яку обхопила пожежа. Праця поступав наперед. Частинка вистави буде доступна для публіки вже нині пополудні.

Нині померла в шпиталі одна особа, яка тяжко попарилась під час вчорашньої пожежі р-дєвої вистави у Берліні. Офіційний комунікат каже, що 26 осіб є ранених, апоміж них дві тяжко. Нині передполуднем усувають з вистави і сусідніх вулиць населення, бо сапери мусіли знищити мури спалених будинків. Запевняють, що вистава буде відчищена далі.

В. Британія вмиває руки.

Засідання британського уряду.

ЛОНДОН, 20. 8. ПАТ. „Делі Медль“ пише: Слід сподіватися, що після звіту мін. Ідена британський уряд оголосить незаінтересованість справою англійсько-абіссинського конфлікту. Нема сумніву, що воєнні кроки піchnуться вже за кілька тижнів. В. Британія не має нічого спільного з цим конфліктом. На жаль, В. Британія не має доволі збройних сил, щоб викотати якунебудь погрозу. „Morning Post“ доходить до висновку, що В. Британія, домагаючись у Женеві санкцій проти Італії, наразилась би, що її втягнуть до збройного конфлікту або на неважисть цілого Італійського народу.

ЛОНДОН, 20. 8. ПАТ. Райтер повідомляє: Засідання кабінету відбудеться у четвер. Прем. Болдуін перервав відпустку і завтра приїде з Франції до Лондону.

Бомба в парламенті.

ЛЯ ПЛІТА, 20. 8. ПАТ. Під час дискусії над новим виборчим законом у палаті півнів провінції Буенос Айрес з галерії кинули бомбу. Один з півнів не втратив холонокровності, вивірив горючий льонт і ввеможливив вибух бомби. На галерії вреснували три особи.

З лугового руху.

Літом „Луги“ роблять часто свої фестини, подучені з руханковими пописами. На такі фестини прибувають звичайно й сусідні „Луги“.

Такий фестин відбувся в неділю 14. липня в Сороках Львівських. На фестин прибув „Луг“ з Ляшків Мурованих і Малехова. До вправ ставало більше як 200 луговиків та луговичок.

Неділю пізніше (21. VIII.) відбувся такий сам фестин у Ляшках Мурованих. До вправ ставали ті самі „Луги“.

Подібний фестин відбувся в неділю 21. липня ц. р. м. ін. в Лопушні бобрєцького повіту. На фестин прибули „Луги“ зі Селиськ, Суходолу й Черепина, так, що разом з місцевими луговиками та луговичками стануло до вправ около 400 луговиків і луговичок. Переведено вправи мішані, палицями, хустинами і ритмічні до пісні „Боже Великий, Творче Всесильний“.

В неділю 28. липня відбувся м. ін. фестин у Смилові й Селиськах львівського повіту, де до вправ ставало теж більше, як 400 луговиків і луговичок.

В неділю 11. серпня ц. р. відбувся фестин у Зашкові, пов. Львів, на яким вправляли, крім зашківських луговиків та луговичок, ще „Луг“ із Зарудець. До вправ ставало около 100 людей.

Тої самої неділі 11. серпня відбувся фестин у Гряді, пов. Львів. Вправляли тільки луговиків і луговичок з Гряди тому, що в сусідній селі Зашкові відбувався одночасно також луговий фестин.

Для 11. серпня відбулася лугова забава в Поршні. Під час забави виведено на сцені вправи луговиків і луговичок. Дивна річ, що під час забави прийшов постерушковий і зажадав усунення жовто-блакитних прапорів з кооперативного дому та загрозив, що оскільки не усунуть прапорів, то розжене забаву. Таке саме грапилося під час фестину-попису в Дубровищі, пов. Городок. Постерушковий зажадав там від голови „Лугу“ усунення прапорів і грозив також перерванням фестину.

На всіх тих фестинах-пописах виведено приписані лугові вправи: палицями луговиків, мішані, хустинами луговичок, і ритмічні вправи до пісні „Боже Великий, Творче Всесильний“.

НОВИНКИ

— ПРИЙМАЮ ПАЦІЕНТІВ у моїм заведенні вул. Сикстуська 17 в сезоні літнім від 9—1 і від 3—6.30. В неділю і свята за попереднім згодошенням. НАСС 185 1-3

— Футра, всілякого рода, найвибагливіші, поручає Юліан Глушівський, пл. Капітуляна 3. І. п. Телефон 254-46. 10 21—?

— „ТЕ-КА“ Львів, Руська 16, І. виконує найлегитимні мужеські одяги, загортки, футра і студентські однострої з власних і доставлених матеріалів. Солідне викінчення! Дешеві ціни! 2-5

— Поїздка хору богословів львівської Духовної Академії. Хор львівських богословів, що в порозумінні з Гол. Управою „Рідної Школи“ улаждає по Галичині концерти в честь Шашкевича з доходом для „Рідної Школи“, буде концертувати в Заліщиках у суботу 24. серпня ц. р. (а не 25., як це було помилково подано в кален-

дарнику, вроголошеному в „Ділі“). Кругок „Р. Ш.“ в Заліщиках та адміністратор хору пороби-ли вже всі заходи, щоб концерт відбувся 24-го. Сподівана масова участь не тільки мешканців Заліщик, але й доокочинного селянства та сільської інтелігенції. Бажана участь із Тлустеччини. — Із Заліщик виїде хор до Городенки, де буде концертувати в неділю 25. серпня. Час концерту і сально проголосить уже місцевий Кругок „Р. Ш.“ — Хор має ще на приміті концерти в Коломиї і Станиславові, що відбулись би 26-го і 27-го серпня, якщо вдасться відсунути деякі технічні перешкоди. Однак сьогодні ще з цілою певністю не можемо сказати, чи ті концерти відбудуться в тому часі. Про це повідомимо громадянство цілого самого дорогого. На всякий випадок і Кругки „Р. Ш.“ в Коломиї та Станиславові повинні пороби-ти умовну підготову: підготувати сально, фортепьян та підшукати по змозі такі квартири для хористів, щоб вони могли у своїй важкій мандрівці дійсно відпочати. — Головна Управа „Рідної Школи“.

— Українська Порада для вибору звання у Львові, Словацького 14, III, приймає сторони та переводить посліди щоденно крім неділі та свят від год. 8—15.

— Народні пісні зібрані вдовою Карпенка Карого. У „Правді“ з 11-го ц. м. находимо таку новинку: До заступника народнього комісара освіти України Хвилі прийшла 76-літня колишня артистка Софія Виталівна Тобилевичева, вдова по драматурзі та акторі Карпенку-Карім і передала зшиток пісень і дум. Ці пісні та думи збирала вона ще в молодечих роках, коли їздила з українським театром по Київщині, Харківщині та Поділля. Багато з них знала напам'ять і записала. У зшитку є 213 пісень козацьких, бурлацьких та обрядових; частина селянських пісень іще з доби кріпацтва; багато з них мало відомі і досі неоголошені. Артистка заявила, що памятає ще двоє стільки пісень і тепер пічне записувати жартівливі пісні.

— Фільварки на ліценції. Кредитове Земське Товариство у Львові виставило на ліценцію фільварки 12 ділків у Сх. Галичині. М. ін. мають продати добра: М. Павличовського Шекіні і Буців; Юл. Баранського Лукавицю Нижню й Антонівку; баронів Мерти Ворохта, К. Круженштерна Немирів і Вороблячів.

— Бузьки погинули від граду. Над Борщевом пов. Коломия перетягла жахлива буря з градом і хмароломом. Великі грудки леду товбивали багато птахів, м. ін. бузьків, які поплили з хвилями Прута. Град наробив шкоди в землеплодах, що находилися ще в полі.

— Краєва хроніка. В Роздолі пов. Жиданів убито господаря Миколу Шафрана, що хотів продати цілий маєток і гроші призначити на монастир. Арештовано двох його синів. — В Стрию арештовано служницю Марію Ходзько, за крадіж 2.500 зол. на шкоду своїх хлібодавців.

— З Польщі. У вилевському повіті стверджено 450 випадків черевного тифу. — Лікаря д-ра Саломона Фрайзона з Березна пов. Вільно за-суджено на 6 місяців в'язниці за те, що відмовив помочі при породі одної жінки, яка через те й вмерла. — В селі Бурині під Лодзю два люди застрілили постерушкового, що зажадав від них легітимації.

— В пам'ять заслуженого громадянина. З приводу смерті о. Северина Матковського, пароха Юсир, пишуть нам: В липні 1903 р. відбувся у Львові зїзд 6. учеників академічної гімназії, що 1878 р. зложили матуру. З того приво-ду в ресторані в Єзуїтському городі уладжено обід, на який запрошено тодішнього директора Харкевича та колишнього професора Олексу Борковського. Учасники того зїзду були саме товариші пок. о. Северина, як Стефан Федак, Василь Білєцький, Семен Савула, Гнат Дзерович, Яродзав Ільницький, Мох і ін. Багато з них уже не в живих. Були всілякі промови. Пок. о. Северин Матковський у своїй промові ради створити допомогний фонд для бідних учеників академічної гімназії, згадавши своїх товаришів, селянських дітей. Після промови поставив на столі спорні мішочки самих сотиків, які наскладав протягом кількох літ, і передав дир. Харкевичеві. А було там разом 2.000 штук, що творили 20 корон. Треба було той мішочок виміняти в скарбовій дирекції. То були ті окружки, які казав Христос позбирати, наситивши 5.000 народ. 25 літ пізніше, отже 50 літ по матурі ті самі товариші на зїзді зложили на руки директора Вербицького поверх 500 зол. Зеренце, кинене в 1903 р. о. Северином, розрослося. Яким авторитетом користувався Покійний серед своїх парохів, видно з того, що в цілому повіті його парохія була однією, звідки не впливали до суду ніякі позови. Всі спори між паро-

хіянами полагоджували сам пок. о. Северин. Як він вирішив справу, так навіть найбільші вороги приймали і годилися. На цю сторінку його діяльності звертали увагу з прихильним суди в цілій Чортківщині.

— Втеча голосного бандита. Із в'язниці в Ботушанах утік разом з вояком, що стояв на варті коло брами, голосний бандит Короя, що непокоїв був довший час буковинське населення, завдаючи чимало клопоту румунській владі. Втеча була приготовлена мабуть його приятелями. Відомо, що великої частини грошей, зібраних Короям, не можна було знайти. Здається, що при помочі тих грошей він тепер утік. Кажуть, що б. управитель в'язниці в Ботушанах, перенесений тепер до Сторожинця, по-водився з Короям дуже лгідно. Тепер його арештовано з цілою родиною. Вістка про втечу Короя зробила велике вражіння в Букарешті. Міністерство судівництва наказало, щоб усі війська повіту Ботошан поділилися на стеж. і зачали погоню за бандитом. Є підозріння, що Короя разом зі своїми товаришами і вояком, який з ним утік, подалися автом до польської границі.

— Поплатна робота для безробітних письменників. У часі безробіття й американські письменники не мають з чого жити. Вони зорганізували „Лігу авторів Америки“ й зажадали праці від адміністрації прилюдних робіт. Там створили окремий відділ для таких робіт і призначили авторам роботу. Вони мають написати „Провідник по місті Нью Йорку“ на зразок Бедкера, але з деякими змінами. Це має бути не тільки сухий каталог див у Нью Йорку, але й аказівки, як провести безжурно час і то без грошей. Щоб таку книжку написати, автори самі мусять наперед відвідати різні парки, за-бавові місця, бібліотеки, тощо. Автори достав-тимуть таку саму платню як і безробітні те-атральні артисти та музиканти, отже по 24 дол.

— Твори Чайковського в Лондоні. Від кіль-кадесяти літ дають у Лондоні на закінченні літнього сезону загальнодоступні концерти у найбільшій концертній залі „Квінс-гол“, де всі місця без крісел. Цими днями на такий кон-церт вибрали твори Чайковського, між яких виконали теж сонату 1812-ий рік. У „Таймс“ та в інших часописах поміщені з цього приво-ду довгі статті з висловами захоплення для му-зики Чайковського.

— Річні вістки. Турецький уряд відкупив від англ. телефонічного товариства телеф. мережу за 800.000 фунт. ст., за яку заплатить до жовт. літ. — 400 франц. лікарів і медиків вибрано на пароплаві „Деграс“ у подорож для огляду пристаней Чорного Моря. — Власник газетно-го тресту в Англії лорд Ротермір зробив даро-нок урядові з ліжка нового типу „Британія пе-редовсім“. — Помер у Парижі один із найва-жачіших сучасних малярів Поль Синж. — Предсідник Ліги для боротьби з Шим кому-ністичним Інтернаціоналом дістав 4 мх. спави-ни від якогось француза, що призначив ці гро-ші на боротьбу з большевизмом. — Три спор-тові клуби, швейцарський, бельгійський та ан-лейський заснували фонд пам'яті короля Аль-берта для допомоги рідним прогуківцям і провідникам, що гинуть у горах. — Грецький г-ряд хоче купити в Англії 70 літаків. — Пам'яті представників у стейті Массачузетс прийняв ре-золюцію протесту проти розгінних і расових переслідувань у Німеччині. — Після трьохтиж-невого страйку хліборобських робітників у Ме-лярщині деякі поміщики згодилися підвищити плату на 10 відсотків.

3 кіна.

КІНО „КОПЕРНИК“: „НЕБЕЗПЕЧНИЙ КОХАНЕЦЬ“, „ПРИГОДИ ШУЛЕРВ“.

Заголовки цих двох фільмів такі баналь-ні, що типово кінові, що можна на перший по-гляд пройти мимо них, як поруч найжахливішої „шміри“. А проте перша з них зовсім цікава ко-медія, що має за героїв двох технічних робіт-ників від телефонів. Один із них (якого грає Пат О' Браен з характеристичною для нього безжурністю та настирливістю супроти жінок) має таке щастя, що залізиди або почує щось важкого телефоном або зустрине жусь гарну дівчину. Хитра штука ошукування, які забі-рають великі гроші з банку — справді дотемно подумана.

Із довгої фільми про пригоди картогра-фів-жентельменів-злочинів на кораблі трансат-лантичного океану варт кілька хвилин справ-налюбуватися прегарним балетом, який на-лежить до найкращих досі бачених нами на еск-ні. У фільмі грає відома артистка Нансі Кароль і симпатичний Джін Раймонд. Уся програма тягнеться повних півтора години.

ДИВОГЛЯДИ.

ПРОРОК ІЗ СИРОМ.

У Берліні закінчився процес проти 80-літнього Йосифа Вайсенберга, що вважав себе за пророка і на суді впевняв, що вміє поскрешати мерців. Усі недуги лікував він твором. 37 судків на процесі обтяжило його, що він по-водився з деякими пацієнтами неморально. Його засудили на чотирьох років примусових робіт.

6000 ДОЛЯРІВ ЗА КУРКУ.

Міліонер Керідж із Сан-Франциско мав курку. Курка дістала на міжнародній виставі в Брюсселі, якби відзначили його, а не курку. На раз курка занедужала. Хоч була расова, а зіла кушені шкла. Керідж покликав до курки найкращого хірурга. Хірург порадив собі го-ворар відповідно до своєї слави і давав курки: 6000 доларів. Міліонер ані моргнув і заплатив. Курка ані моргнула і здохла.

ЗНАВЕЦЬ МИСТЕЦТВА.

Міська рада в Ростові на Дніу рішила при-красити міський сад статуями. Звернувшись до Москви. Московський музей мистецтв вислав замітні моделі старовинних різьб: Афродиту, Ніобу і ще якихось грецьких богів. Як тільки поставили різьби в саду, міський цензор Со-колов казав їх забрати геть з таким мотивом: "Оглядаючи старовинну різьбу вважаю ознакою великого зіпсуття". Тепер Москва мусить по-середити ростовському цензорів, що грецькі боги мають уже право прогледити навіть у Союзах.

Знак адреси і зол. Можна присилати пошто-вими марками.

† ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Леонтина З Терлецьких Кушкевичева, дру-жина гр.-кат. пароха в Янові коло Львова, упо-коилася після тяжкої недуги в головному шпи-талі у Львові. У цій віці перенеслася до віч-ности жінка високих особистих і громадян-ських прикмет, осиротивши двоє малолітніх ді-тей. Военна хуртовина загнала Покійну в моло-дому віці в західні австрійські краї, де провела довгі дні в Інсбруці, у Відні, Празі, а врешті в Німечкмі Яблонні, поділяючи долю свого мужа, о. Михайла Кушкевича, військового ку-рета австрійської та української армії. На чу-жині не забувала про рідний край, болюючи всі-ми його стражданнями, та несучи допомогу хо-рим і раненим воїнам у військових лазаретах. Після війни перейшла тернистий шлях україн-ської еміграції в Чехословаччині, звідки верну-лася до краю в 1926 р. Осівши з мужем у Яно-ві, пережила неодинокі горе, але й неодну відрад-ну хвилину звязку з теперішньою дійсністю, цікавшись громадянськими справами та беру-чи участь в житті місцевих брацтв і товариств. Не було ні одної публічної імпрези без її мо-ральної й матеріальної допомоги. Своїми осо-бистими й громадянськими прикметами здобу-ла собі загальну симпатію й пошану. Доказом цього загальний жал, який настав серед насе-лення містечка Янова та дочерної Лелехівки на вістку про втрату своєї "Імості". Не зважаючи на трудн ласекої дороги, з вінками і прапора-ми поспішили корпоративні і масово на похоро-ни, що відбувся в понеділок, 19. п. м. у Львові. Домовину з дому жалоби на Личаківський цвинтар несли на раменах. Похорон відбувся при великому одвізі також львівського гро-мадянства, що явилось численно, щоб віддати останню прислугу невіджалуваній матері осиротілих діточок, зразковій дружині свого му-жа і вірній донці свого народу. В. Й. П. І.

Дописи.

СТРИЙ.

Концерт українських львівських ревелерів. Дня 1. крени мали ми нагоду почути спів хору львівських у-країнських ревелерів. Хоч співали прекрасно і був що-но порційний день місяця, на жаль, публіки не вистало об-мал, а й ті, що явились, не змігли оцінити належню ідей-них співаків. А шкода, бо можна було неодинокі на-чич-тись від так гарно співального гуртка. Вийшло так, що касарні заледни покрили кошти найму салі й інші ви-датки та з пустою кишенею покинули місто Стрий.

Візитація станиславівського воеводи Ягодзінського до Стрия. Дня 7. серпня п. р. відвідав місто і повіт Стрий станиславівський воевода Ягодзінський. Вже від 12. го-дин чекали на нього зібрані представники влади і від-коручники всіх установ Стрия і повіту. Явились і відпо-відники українського населення і то досить численно.

УЧИ

дітей, що в Солодкій Історії „Фортуни Нової“ найдуть вони образки з нашої минувшини та що Фортуна Нова ділиться зисками з Р. Шк.

З довогн життя.

Як я їхав на війноньку...

Якось так щасливо склалося мені в житті, що з військової служби в часі світової війни ви-ніс я небагато спогадів.

Щоправда, небіжка наддунайська монархія, повернувшись в 1915. р. до Галичини, я забула за мене, а поклікала до бранки, признала адатним до військової, ба й фронтової служби, приділила до 95 полку та казала їхати до Мерш-Шенберга.

Гаяв я, гаяв, крутив, видумував щораз то но-ві причини та перешкоди: Я вже був тоді жона-тий і мав повяття, що то війна, а при цьому я памятав слова листу, який писав Красицький до короля Понятовського: *Żaden się naród księga w moc nie przysposobił. Mądry przędysputował, ale głupi pobili!*.

Це мене зражувало до війни і я не мав охоти входити в тісний контакт з ворогом, серед яко-го було так багато земляків. Помагав мені в моїй військово-дипломатичній грі поручник Вальд-ман, та все має свій кінець. Капітан а етатної ко-манди Гарфункель сказав своє останнє слово, що довше крутити годі. Я спакувався, взяв провіант, пляшку коняку й вино тай у чорну нічку поїхав на захід вчитися воєнного ремесла. В Мерш-Шенбергу на Мораві застав я кадру мого родинно-го 95-го полку. Була це картина нужди й розпу-ки. Дрібка синів Поділля, великий відсоток львів-ських і провінціоніальних жителів та багато іпшних словян, недобитків із розбитих полків. Коман-дантом був полковник Вольфнер, а його адютан-том член „Молодого Музи“ Остап Луцький.

Я всю свою воєнну енергію спрямував на зу-силля позбутися кріса з плечей тай телачої торби.

Вечорами при пиві в ресторані Зайфріда при-співував я собі похоронного марша:

Ой, цїсарю, цїсарю, цїсарю-паннчу

Завдаєс ми гвер на плечі тай торбу телачу.

Десь там у Моравській Остраві у Військовій

жидиш: влязла народних пісень відспівана мішаним хо-ром із Лужка Гор., виступ жіночого доросту „Лугу“ із Лужка Гор. (22) у лад, строканий виконав під звуки ор-кестри аврари до пісні „Боже великий“. 4 відморучні вправи і 4 хустини, виступ Лугу із Лаврова (20), який виконав три ефектовні вправи топирями, коломилька із різними ефектовними вставками (нпр. танець із шабле-ми), яку анів доріст Лугу із Лужка Гор., гарні вемі, мн-ведені Лугом із Лаврова (11) і мужеським доростом Лу-гу із Лужка Гор. (11). Крім цього багато життя і життя настрій вносили різні веселі „неподілими“, як нпр. виступ дітей: доні і синка пча Пукачів із Стрибич, доні пча Кемпе із Ст. Самбора та синка п. Фельдів, які із не-звичайною бравурою відгукнули коломильку й інші. Слів підчеркнути, що за буфетом, не зважаючи на дощ, під-час цілого фестивалю сиділа старенька пї Яворська, адова по бл. п. о. Івані, першій національним будителю Підкар-паття і бувшим послом до союзу. Та не обійшлося на цім фестивалі і без маленького інциденту: із самого початку демонстраційно покинули фестив соколи із Бусовиць і Тершова тому, що... не хотіли виступати разом із луго-анками. На нашу думку не треба тут наводити анітні соко-ли із Бусовиць і Тершова, знаємо їх навіть із доброго боку, як національно патичні, охочих і живих хлопців. Але треба меншгостріше осудити наскрізь розмалову, руйнівничо-анархічну роботу інспіраторів таких виступів. У конкретному випадку переважала інспіраторів цього ачнику не глупота а зла воля. Старосамбірщини

бо майже від усіх важливіших установ. До воеводи про-мовив перший польський парох Стрия, убраний у фіолет-ти і всім знайомі відзнаки, вигтаючи його від польсько-го населення і згадуючи про велику жертвенну працю польської людности для добра держави. Другий при-мав воеводу д-р Гарасинів, місцевий адвокат і довголіт-ній провідник зорганізованого українського життя в по-віті. Його слова привіту поважні, річеві й отверті зро-били помітне враження на всіх присутніх. „Ми — казав він — автохтонне населення українське вітаємо п. воево-ду і сподіємось, що нинішній день буде дійсно початком великого діла у співжитті і праці українського насе-лення в повіті, де ми зможемо спокійно працювати над роз-витком культурно-освітнім та економічним українського населення повіту“. На ті два привіти відповів воевода і заявив, що тішитись тими виказами так численно зібраних представників цілого населення і всіх народностей повіту і буде старатись уможливити працю всіх тих, що схочуть дійсно працювати на всіх ділянках життя в по-віті і ту працю підпомагати. Після того офіційного привітання воевода Ягодзінський в супроводі старости Гармати випитував зібраних гуртками представників про різні умовини праці в повіті і півніше авром поїхав до різних установ у місті й повіті. Між іншими відвідав у-країнські установи: Повіт. Союз Кооператив, Малюот-юк, Народній Дім, де висказував повне признання за працю й очевидні П успіхи для добра населення. На жаль, не став воеводі часу відвідати український захист і захороєнку, де побачив би був, серед яких дуже не-сприятливих обставин мусить працювати українське гро-мадянство для добра й будучности народу, виключючи сиріт і дітей на будучих громадян.

Фестив „Союзу Українок“ на Ланах. Дня 4. серпня улаштував рухливий кружок „Союзу Українок“ у Стрию на передмісті Лани фестив. Гарна погода, добрий токи програми, соціальська музика зібраних майже всю місцель українського Стрия і сусідніх сіл на той фестив. Вже давно не було такої гарної забави у Стрию, як на цім фестивалі, а відповідний дохід з нього уможливить дальшу освітньо-культурну працю того рухливого товариства.

СТАРОСАМБІРЩИНА.

Окружний народній фестив у Ст. Самборі. Дня 1-го п. м. відбувся у Ст. Самборі окружний народній фестив. Хоч увесь час росив дощ, фестив цей, улаштований під фірмою місцевої Філії „Просвіти“ комітетом із дир. місц. О. С. К. д-ром Кульчицьким на чолі, пройшов удано і дав гарний прихід. На офіційну частину фестиві зго-

Команді та у Відні в міністерстві війни добрі лю-ди доказували, щоб мене пустили до хати, бо Австрія може через таких як я програти війну. А я знову приспівував:

Ой, цїсарю, цїсарю, коли твоє ласка,

Пусти мене до домоньку, бо там яде Параска.

Ніщо не помагало. Я зі своїм війським адо-ровлям і 110 кг. живої ваги став аголошуватися до народівантів.

Наперед аголосяв я биль аубів. Лікар тет впу-вав мені азорвний ауб, дав аспіріну й два дні „дінстфрай“. Це було багато — був час думати, що далі.

Я адруге аголосяв хорим на жолудок.

Дали мені ріциновий олій та два дні „дінст-фрай“.

З черги станув я перед полковим ескуляпом як хорий на легеві.

Записав мені „комотшуге“ (вигідні черевики) і один день „дінстфрай“, перестерігачи, що пі-сля війни мусітиму лікуватися.

Після перестуди одної ночі, яку я прогуляв з одним винішнім адвокатом П. та пок. учителем Дембичким, став я пльвати кровю.

— Аж це мене вратув — подумав я і став знову до віанті.

— Пльну кровю — голову слухняно.

— А ви хотіли в часі війни, конфітурами пльвати?

Я дістав два дні касарняка і бильше вже у лі-каря не аголошувався.

Та довідавшись з вімецького дотепу (буцим-то Паденбурга) про всемогутність „австрійського „фельдфебля“, кажу до нього:

— Віриш в Австрію?

— Вірю.

— Хочеш, щоб виграла війну?

— Хочу.

— Но то пусти мене до Львова, бо я там му-шу писати в газеті.

Фельдфебель арозумів, а що Австрія не ви-грала війни, то бігме не моя вина.

Тиберій Горобець.

жидиш: влязла народних пісень відспівана мішаним хо-ром із Лужка Гор., виступ жіночого доросту „Лугу“ із Лужка Гор. (22) у лад, строканий виконав під звуки ор-кестри аврари до пісні „Боже великий“. 4 відморучні вправи і 4 хустини, виступ Лугу із Лаврова (20), який виконав три ефектовні вправи топирями, коломилька із різними ефектовними вставками (нпр. танець із шабле-ми), яку анів доріст Лугу із Лужка Гор., гарні вемі, мн-ведені Лугом із Лаврова (11) і мужеським доростом Лу-гу із Лужка Гор. (11). Крім цього багато життя і життя настрій вносили різні веселі „неподілими“, як нпр. виступ дітей: доні і синка пча Пукачів із Стрибич, доні пча Кемпе із Ст. Самбора та синка п. Фельдів, які із не-звичайною бравурою відгукнули коломильку й інші. Слів підчеркнути, що за буфетом, не зважаючи на дощ, під-час цілого фестивалю сиділа старенька пї Яворська, адова по бл. п. о. Івані, першій національним будителю Підкар-паття і бувшим послом до союзу. Та не обійшлося на цім фестивалі і без маленького інциденту: із самого початку демонстраційно покинули фестив соколи із Бусовиць і Тершова тому, що... не хотіли виступати разом із луго-анками. На нашу думку не треба тут наводити анітні соко-ли із Бусовиць і Тершова, знаємо їх навіть із доброго боку, як національно патичні, охочих і живих хлопців. Але треба меншгостріше осудити наскрізь розмалову, руйнівничо-анархічну роботу інспіраторів таких виступів. У конкретному випадку переважала інспіраторів цього ачнику не глупота а зла воля. Старосамбірщини

СПОРТ.

Легко-атлетичні змагання соколів у Бібріці.

В неділю 16. серпня п. р. відбулося в Бібріці вели-ке повітове сокізьське свято, на яким крім масових вправ соколів і посестер був теж біг на 100 м., скок удовжній і скок лтору; біг 4×100 м. відпав.

Біг на 100 м.: До бігу на 100 метрів стануло 15 соколів. Перший прибіг Серкес (Сока — Бібрка) в часі 12 3/4, другий Ковачок (С.-Б.), третій Даник (Лани пов. Бібрка).

Скок удовжній: 1) Вальчик (С.-Б.) 5-20 м.; 2) Ко-вачок (С.-Б.) 5-12 1/4; 3) Задеський 5-11 1/4 м.

Скок угору: 1) Ковачок, 2) Вальчик (оба С.-Б.), 3) Вовк (Сока — Гал).

Вияснення.

Виділа Студ. Секції при Т. С. Т. „Підгір’я“ в Дро-гобичі повідомляє нас, що п. Богдан Митурак не є ані студентом, ані членом Студ. Секції і тимсамим не має повноважень виступати в характері її представ-ника при нагоді повитання у Дрогобичі дружини „Сев’я“ а Песем’я“.

